

Univers Pedagogic

Nr. 5 (841),
2 februarie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

Au fost lansate activitățile de elaborare a standardelor, curricula și materialele curriculare pentru 5 calificări din IPT

Ministerului Educației și Cercetării în parteneriat cu Agenția Austriacă pentru Dezvoltare a organizat Evenimentul de lansare a activităților de elaborare a Standardelor, curricula și materialele curriculare pentru 5 calificări din învățământul profesional tehnic.

La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Agenției Austriece pentru Dezvoltare a Organizației Internaționale de Cooperare (ADA), Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și Institutului de Politici Publice.

În debutul evenimentului, secretarul de stat, Galina Rusu, a

mulțumit partenerilor de dezvoltare pentru suportul oferit în consolidarea sistemului de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova din perspectiva alinierii la standardele educaționale europene și internaționale, implementării politicilor de asigurare a calității, creșterii relevanței ofertei curriculare, îmbunătățirii competențelor educaționale ale elevilor în vederea racordării la tendințele pieței muncii, sporirii angajabilității absolvenților, dezvoltării resursei curriculare și formării cadrelor didactice prin prisma utilizării eficiente a instrumentelor educaționale moderne.

Evenimentul este organizat în cadrul proiectului Eu4Moldova - „Comunități Locale”, finanțat de către Uniunea Europeană, și a for-

matului Echipa Europei, din care fac parte guvernele Austriei, Germaniei și Poloniei.

Programul este unul complex și vizează mai multe domenii, scopul primordial fiind de a îmbunătăți calitatea vieții în mai multe comunități din raioanele Edineț, Leova și Strășeni.

Pe dimensiunea educației este preconizată colaborarea între Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Austriacă pentru Dezvoltare în vederea consolidării Învățământului Profesional Tehnic (IPT) și a implementării politicilor de reformare cu elaborarea standardelor ocupaționale și de calificare pentru 5 calificări la nivel de ISDED 3 și îmbunătățirea curriculumului pentru aceleași calificări, scopul final fiind o mai ușoară tranziție pe piața muncii a absolvenților IPT, dar și formarea cadrelor didactice în scopul alinierii la standardele educaționale elaborate. Totodată, proiectul se axează și pe fortificarea guvernantei instituționale și îmbunătățirea legăturii dintre formarea profesională și piața muncii.

Perioada de implementare a proiectului, inclusiv a activităților de elaborare a standardelor, curricula și materialele curriculare, este ianuarie 2022 - decembrie 2025.

UPSC a semnat un Memorandum de colaborare cu Universitatea „Pegaso International”, Italia

Pe data de 24 ianuarie, în incinta „Clasei Viitorului”, a avut loc semnarea Memorandumului de colaborare între Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și Universitatea „Pegaso International”, Italia.

La eveniment au fost prezenți, pe lângă reprezentanții conducerii celor două instituții de învățământ, Ambasadorul Italiei în Republica Moldova, reprezentanți ai mediului academic universitar moldovenesc și italian, profesori de limbă italiană ai liceelor din Chișinău.

Excelența Sa Lorenzo Tomasoni, Ambasador al Italiei în Republica Moldova, a salutat semnarea Memorandumului, a vorbit despre importanța acestuia în vederea inițierii unor proiecte comune și a menționat contribuția Universității Pedagogice din Chișinău în promovarea limbii și culturii italiene.

Semnarea documentului - doctor conferențiar Ludmila Armașu, prorector UPSC pentru relații internaționale și cooperare, și Vincenzo Maffettone, director al Reprezentanței „Pegaso International” la Chișinău -, s-au referit la implicațiile evenimentului și la

importanța dezvoltării parteneriatului pentru Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Catedra Filologie Romanică și, în perspectivă, pentru alte facultăți ale UPSC.

Semnarea documentului a fost urmată de discuții constructive privind perspectivele de colaborare între instituțiile semnatare, intermedierea de către Ambasada Italiei a promovării limbii și culturii italiene la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Acces deplin la educație tuturor copiilor din Ucraina

Optimizarea procesului de încadrare a copiilor din familiile refugiate din Ucraina în sistemul educațional al Republicii Moldova a fost pe ordinea de zi a ședinței Grupului de lucru în domeniul educației, creat ca răspuns la criza refugiaților din Ucraina. La ședință au participat reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării (MEC), partenerii de cooperare de la UNICEF Moldova și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR), alți parteneri de dezvoltare, reprezentanți ai unor agenții specializate ale ONU, ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, ai Băncii Mondiale, precum și ai altor organizații din domeniul educației și protecției copiilor.

În cadrul ședinței Adriana Cazacu, secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării, a menționat că „după o activitate de mai mult de 10 luni a grupului este momentul să ne trasăm planuri de viitor și activități de perspectivă, dată fiind situația din Ucraina, având în vedere și faptul că recent, la data de 18 ianuarie 2023, Cabinetul de miniștri a votat un proiect de Hotărâre de Guvern privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina. Prin urmare, e nevoie să ne consolidăm eforturile, să mobilizăm toate resursele pentru a le

oferi acces deplin tuturor copiilor la educație, respectând dreptul lor primordial”. Secretarul de stat a ținut să le mulțumească tuturor partenerilor de dezvoltare pentru sprijinul oferit.

Potrivit datelor statistice privind numărul de copii refugiați din Ucraina, pe teritoriul Republicii Moldova (conform informației din 22.01.2023) se află în total

43.457 de minori. Dintre aceștia, 1.665 sunt încadrați în școli, în 229 instituții; 441 de copii au statut de elevi, iar 724 - de audienți. Ei beneficiază de aceleași condiții. 160 de copii învață în română, 1.005 - în

limba rusă. În instituțiile de educație timpurie sunt încadrați 702 copii în 233 de grădinițe. Datele sunt publicate pe site-ul MEC.

Membrii Grupului de lucru au menționat că Planul de acțiuni pentru anul 2023 este în proces de definitivare și urmează ca la următoarea ședință să fie aprobat. Fiecare dintre părți urmează să prezinte propriile propuneri și acțiuni, astfel încât Planul să acopere toate necesitățile copiilor din familiile refugiate din Ucraina.

A fost reiterat angajamentul asumat de MEC, în calitate de coordonator al măsurilor întreprinse drept răspuns la criza refugiaților din Ucraina, de a oferi toată asistența necesară pentru asigurarea realizării priorităților stabilite, fiind mobilizate toate structurile implicate. Grupul de lucru în domeniul educației, creat ca răspuns la criza refugiaților din Ucraina, se va întruni în continuare, pentru a reuși gestionarea eficientă și transparentă a procesului de încadrare a copiilor refugiați în instituțiile de învățământ.

Amintim că grupul de lucru este coordonat de MEC, în comun cu reprezentanții UNICEF. Acesta este constituit din parteneri de dezvoltare, reprezentanți ai unor agenții specializate ale ONU, ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, ai Băncii Mondiale, dar și ai altor organizații din domeniul educației și protecției copiilor.

Continuă campania de abonare pentru anul 2023

Dragi cititori, grăbiți-vă să perfectăți abonamentul anual la săptămânalul „Univers Pedagogic Pro”!

Echipa redacțională vă mulțumește pentru încrederea oferită și vă invită să rămâneți cititori fideli ai UPP și în anul 2023. În schimb, promitem să vă aducem pe masă cea mai utilă și veridică informație.

Amintim, Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” pune la

dispoziție serviciul de abonare online, deci vă puteți abona chiar acum accesând linkul: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>

O întrebare pentru o instituție de învățământ

Pentru conformitate,
Valentina CURECHI

Un grup de elevi de la Liceul Teoretic „Orizont”, filiala Ciocana, ghidat de profesorele de limba și literatura română, Larisa Galeru, Galina Filip și subsemnata, a manifestat dorința de a-și exprima opinia despre pace și rostul ei în lume, în contextul realității noastre. În textele prezentate se simt trăirile, emoțiile sincere ale copiilor de vârste diferite, care nu vor să audă nicicând de cuvântul „război”, respingând totalmente ideea existenței lui pe pământ. Aceste ființe plătând, dar extrem de profunde, copiii, sunt cele mai sincere, de aceea, prin gândurile lor pătrunzătoare, ei transmit celor maturi un mesaj palpabil: „Nu acceptați războiul, readuceți pacea în întreaga lume, în inimile și sufletele tuturor oamenilor de bună-credință.”

Ce este pacea și care este rostul ei în lume?

Valentina CURECHI

Alături de dreptul la educație, la sănătate, la exprimare liberă, pacea este considerată de către copii un drept fundamental. Fiecare își dorește să fie ca un porumbel alb, care simbolizează pacea, fiindcă acesta poate zbura liber. Educația pentru pace constituie cea mai sigură modalitate de eliminare a agresivității, a violenței și a conflictelor dintre comunități. Tradițional, la 21 septembrie, în Liceul Teoretic „Orizont”, filiala Ciocana, este sărbătorită Ziua Internațională a Păcii. Elevii, împreună cu profesorii, au discutat despre pace, toleranță, fenomene globale, valori morale etc. Scopul acțiunilor desfășurate în această zi a fost definirea noțiunilor de pace, prietenie, colaborare; înțelegerea rolului păcii în viața oamenilor, prin vizionarea unor filme educative de scurt metraj și realizarea unor prezentări PPT; cunoașterea consecințelor unor situații conflictuale; exprimarea mesajelor de pace, prin jocurile de rol și prin crearea unor ecusoane, colaje, postere, desene. Prin intermediul acestora, copiii și-au exprimat dorința ca toată lumea să trăiască în armonie și pace, fără războaie și suferințe. Ei au învățat că pacea începe cu fiecare dintre noi și se extinde în împrejurimi, comunitate, țară, în întreaga lume. De aceea, dacă suntem conștienți și ne străduim să fim mai buni, atunci vom obține pacea. Elevii au scos în evidență și importanța ocrotirii mediului, a animalelor, a plantelor și a resurselor naturale, pentru ca pacea să fie adevărată și de durată. Ei au asemănat-o cu o floare, de care toți trebuie să aibă grijă, căci altfel ea se ofilește. Aceștia au considerat curcubeul, pictat cu mare grijă, o punte de legătură între ei și copiii din alte țări. Ca urmare a

(Continuare în pag. 5)

PSIHLOGUL RĂSPUNDE

CUM NE DĂM SEAMA CĂ ELEVUL A FOST NEGLIJAT EMOȚIONAL?

Când părinții nu sunt capabili să înțeleagă nevoile emoționale ale copiilor, aceștia se simt neglijați emoțional, ceea ce înseamnă că se simt foarte singuri, iar atunci când vor deveni adulți vor intra în relații toxice atât de prietenie, cât și de cuplu. Atunci când părinții le ignoră sau le resping emoțiile, copiii învață că ceea ce simt ei nu contează. Iată câteva semne care indică neglijarea emoțională în copilărie.

Îngrijire sau neglijare

Întâlnim destul de des persoane care spun că nu le-a lipsit nimic din punct de vedere material în copilărie, însă nu s-au simțit văzuți, ascultați, apreciați, iubiți și, mai ales, că s-au simțit singuri. Singurătatea afectivă înseamnă lipsa intimității emoționale cu alți oameni și începe în copilărie, în relația cu părinții, dacă aceștia sunt mult prea preocupați de ei înșiși pentru a putea răspunde și nevoilor emoționale ale copiilor.

Iată semnele care ne indică neglijarea emoțională în copilărie:

Credința că nu merită să fie iubit

Relațiile bune necesită un anumit efort și toleranță din partea ambilor parteneri, adică să te simți conectat cu persoana cealaltă, nu să te chinui să fii observat. Cei neglijați emoțional, însă, se mulțumesc cu relații sărace din punct de vedere emoțional, pentru că așa s-au simțit și în copilărie în relația cu părinții.

Copilul se simte nevăzut din punct de vedere emoțional și singur. Acest lucru îi erodează sentimentul că este demn de a fi iubit și îl poate face temător în ceea ce privește intimitatea emoțională cu ceilalți.

Minimizarea nevoilor proprii

Disponibilitatea emoțională reciprocă este cel mai important element în relații. Când părinții își resping emoțional sau își neglijează copiii, aceștia cresc, așteptându-se la aceeași reacție și din partea celorlalți. Ei sunt convinși că, dacă își vor exprima nevoile, îi vor deranja pe ceilalți.

Singurătatea emoțională este atât de dureroasă, încât un copil va

încerca tot ce poate ca să stabilească o conexiune, oricât de slabă, cu părinții lui. Astfel, copilul poate învăța să pună nevoile altora pe primul loc, crezând că așa poate avea o relație, că doar așa îl vor iubi ceilalți. Din păcate, ignorarea propriilor nevoi vine la pachet cu multe frustrări, care pot duce în timp la depresie.

Evitarea conflictului cu orice preț

Deseori aceștia își reprimă furia sau se simt vinovați că sunt furioși și o direcționează către ei înșiși. Atunci când furia este interiorizată, oamenii tind să se critice pe sine și să se autoînvinețească, într-un mod nerealist, ce poate duce la depresie. Alții își exprimă furia într-un mod pasiv-agresiv, apelând la strategii, precum minciuna, amânarea sau evitarea.

Rușinea de a-și exprima emoțiile foarte puternice

Ei cred că dacă își exprimă emoțiile vor fi certați, iar dacă le reprimă, dacă nu arată că sunt furioși sau triști, nu îi vor supăra pe ceilalți și vor câștiga dragostea lor.

Dacă emoțiile și sentimentele tale i-au incomodat pe părinți sau au respins ceea ce au văzut la tine, atunci tu ai învățat să îți suprimi acele trăiri, deoarece cunoașterea propriilor emoții și sentimente este periculoasă, din moment ce te distanțează de părinții tăi, de care depindeai atunci.

Nu știu să primească ajutor

Persoanele care au avut parte de neglijare emoțională în copilărie nu știu să primească afectiune, nu știu să primească complimente, cadouri. Atunci când primesc, ei se simt rușinați și nedemni de acestea.

Ei sunt convinși că sentimentele sau problemele lor reprezintă o adevărată bătaie de cap pentru ceilalți. Le e rușine să ceară ajutorul și încearcă să rezolve problemele pe cont propriu, deoarece ei consideră că ar trebui să se descurce singuri în orice circumstanță.

Preocuparea ca ceilalți să se simtă bine

Cei cărora le-au lipsit legăturile emoționale autentice în copilărie consideră adesea că nu pot fi iubiți pentru ceea ce sunt. Ei cred că pentru a obține o apropiere afectivă tre-

buie să joace un rol în care îi dau celuilalt întâietate, un rol în care îi fac mereu pe plac celuilalt. Cumva ei cred că este datoria lor să îi salveze pe ceilalți, iar neglijarea de sine în favoarea celorlalți le dă impresia că ei sunt o persoană bună, care merită a fi iubită.

Incapacitatea de a pune limite și sacrificiul de sine

Pe scurt, nu știu să spună „nu”. Nu își comunică nevoile și nu se apară când sunt nedreptățiți. Se gândesc că, dacă se vor sacrifica pentru ceilalți, aceștia îi vor lauda și îi vor iubi.

Este foarte important să știm să spunem „nu” în relațiile noastre. Deoarece în momentul în care începem să acceptăm să facem lucruri în detrimentul nostru, doar pentru a nu-i supăra pe ceilalți, înseamnă că punem relația și pe celălalt mai presus de propria noastră persoană, iar acest lucru va duce la acumularea de frustrări.

Atunci când cineva își apără punctele de vedere, își susține alegerile, interesele în fața celorlalți, acea persoană se afirmă pe sine. Afirmarea de sine înseamnă să ne exprimăm liber, să ne comunicăm opiniile, nevoile, dorințele, dar în același timp să respectăm ce simte și gândește celălalt.

Au stima de sine scăzută, se critică constant

Când erau mici, s-au simțit permanent evaluați. Au un critic interior foarte puternic. În copilărie noi toți asimilăm părerile și convingerile părinților sub forma unei voci interioare, care comentează continuu și care pare că vine dinăuntrul nostru – vorbim aici despre criticul interior. Sintagme precum „ar trebui să...”, „mai bine făceai...” sunt venite din criticul tău interior, care este de fapt ecoul a ceea ce îți spuneau părinții în copilărie, atunci când te criticau sau te dezaprobau, deci, este o internalizare a vocii parentale.

Toată lumea internalizează vociile părinților, însă unii au avut parte de incurajare, deci, au o voce interioară prietenoasă, alții au avut parte de critici și, astfel, vocea lor interioară nu face decât să îi descurajeze, să simtă că nu sunt suficient de buni. De aceea se recomandă o reevaluare a vocii interioare și o separare de acest critic interior, astfel în-

Doina BADEA,
psiholog

cât, atunci când ne surprindem gândind rău despre noi, să ne întrebăm: „Oare aceasta este vocea/părea mea sau a părinților mei?”

Cum ajutam o persoană neglijață emoțional în copilărie?

De multe ori trăim cu impresia că am avut o copilărie fericită, întrucât această convingere a devenit metoda noastră de coping, de a accepta ceea ce am trăit în copilărie, păstrând, totodată, relația cu părinții noștri. Gabor Mate spune că sunt două categorii de persoane: cele care știu că au fost traumatizate și cele care nu știu. Iar trauma, aici, înseamnă împlinirea nevoilor emoționale, sentimentul că nu suntem singuri și că orice am face (orice am greși), merităm iertare, încurajare, susținere, ajutor, compasiune. Așadar, iată cum putem fi alături de o persoană care a experimentat neglijarea emoțională în copilărie:

1. Să ne arătăm interesați de ceea ce este și simte persoana respectivă, să o ascultăm, să validăm ceea ce spune, să o facem să se simtă văzută și auzită.

2. Să îi oferim sprijin și compasiune când este în conflict, mai ales că pentru ea conflictul este foarte dificil de gestionat.

3. Să o facem să înțeleagă că este în regulă să își exprime emoțiile și nevoile.

Înțelegerea faptului că am fost neglijați emoțional, deoarece propriii noștri părinți au fost imaturi emoțional și nu au putut mai mult, ne va ajuta să nu luăm lucrurile personale și să mergem mai departe. Să acceptăm faptul că părinții noștri nu pot fi diferiți, așa sunt ei, ne poate ajuta să ne eliberăm de frustrările referitoare la ei, dar și de indoiala legată de faptul că merităm să fim iubiți.

Responsabilitatea noastră este să avem grijă de noi, indiferent de ceea ce cred alții că ar trebui să facem pentru ei. Pentru a putea să avem grijă de noi, trebuie să simțim compasiune față de noi înșine. Să ne cunoaștem sentimentele și să avem înțelegere față de noi. Aceasta este ceea ce avem nevoie să învățăm.

Sursa: www.smartliving.ro

Centrul Formare Continuă și Leadership – Experiențe educaționale transfrontaliere

În perioada 20-22 ianuarie, 2023, formatorii Centrului Formare Continuă și Leadership s-au regăsit în postura de invitați de onoare ai Colegiului Național „Mihai Eminescu” și ai Școlii Gimnaziale Nr. 3 din Suceava, România.

Evenimentul a avut drept scop derularea unor acțiuni educaționale axate pe probleme de actualitate ale învățământului. Astfel, între cadrele didactice și elevii din instituțiile partenere a fost realizat un schimb de experiență educațională transfrontalieră prin promovarea valorilor educaționale de calitate, a modalităților diferite de abordare a educației și a factorilor de succes educațional.

Vizita a fost planificată în cadrul proiectului internațional-transfrontalier Experiențe educaționale transfrontaliere semnat între Republica Moldova și România care vine în sprijinul promovării valorilor unei educații de calitate și utilizării durabile a patrimoniului cultural. Acest tip de activități reprezintă o latură importantă a proiectului, din perspectiva evidențierii factorilor educaționali de succes care pot contribui la dezvoltarea instituțională și la obținerea educației de calitate. De asemenea,

contribuie la orientarea pluridimensională a tuturor demersurilor educaționale axate pe combinarea caracteristicilor diferitelor domenii educaționale, inclusiv din sfera învățământului preuniversitar dar și

a ariei specifice domeniului academic universitar.

Coordonatorii proiectului din cadrul CFCL sunt: prof. univ., dr. hab., Viorica Andrițchi; conf. univ., dr., Tatiana Verdeș și profesoara Svetlana Nastas.

Menționăm că bazele acestei colaborări au fost puse în cadrul unor discuții preliminare desfășurate în luna noiembrie a anului trecut, la Chișinău.

Ultima etapă a proiectului se va desfășura în Republica Moldova în cadrul căreia profesorii suceveni vor participa la activități de pregătire și formare continuă în cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership.

Sculptorul Ion Zderciuc, la ceas aniversar

65 DE ANI DE LA NAȘTERE

Profesorul erudit Ion Zderciuc activează în cadrul Facultății Arte Plastice și Design a UPS „Ion. Creangă”, Catedra Artă decorativă, de aproape 30 de ani. În tot acest răstimp, sculptorul a reușit să transmită studenților cu măiestrie și generozitate toate cunoștințele în domeniul sculpturii. Alături de zecile de promoții studențești, artistul plastic abordează cu îndrăzneală și fără opreliști formele mici, „camerale”, dar și sculptura monumentală predestinată unor spații ample. Sub dala din mâinile sale materia prinde viață, modelându-se în volume echilibrate și armonioase.

Născut în 1957, în orașul Ungheni, Moldova, artistul Ion Zderciuc este absolvent al Colegiului Republican de Arte Plastice Alexandru Plămădeală din Chișinău și al Academiei de Arte Plastice din Sankt-Petersburg, Rusia.

Debutază în anul 1976 în cadrul expoziției *Plasticieni din Ungheni* și de atunci participă activ la expozițiile tematice și de grup, organizate de Uniunea Artiștilor Plastici

genericul *Zece ani de creație*. În anul 2000, a avut câteva expoziții personale cu tematici diferite: *Vreme trece, vreme vine* - în orașul de baștină Ungheni; *Din negură de vremi* - la Ambasada României din Chișinău, precum și o expoziție dedicată lui Mihai Eminescu la biblioteca *Alba Iulia* din Chișinău. În anul 2001, la Biblioteca Națională, organizează expoziția *Vasile Alecsandri în plastica mică*, iar în anul 2018 - o expoziție de sculptură la Muzeul Național de Artă al Moldovei.

O activitate prodigioasă a artistului o constituie participarea la numeroase tabere de sculptură

sculptură Halucea”, Republica Moldova; 2007 - „Tabăra de sculptură UTM”, Chișinău, Republica Moldova; 2007 - „Tabăra de sculptură în lemn”, Bran, România, și multe altele.

Semnificative sunt lucrările monumentale în for public ale artistului, printre care enumerăm: „Fericirea vieții”, Codru, Chișinău (1989); „Maternitate”, MoldExpo, Chișinău (1992); „Mihai Eminescu”, Ungheni (1994); „Mihai Eminescu”, Sângerei (1996); „Vasile Alecsandri”, Chișinău (1997); „Emil Loteanu”, Chișinău (2011) și altele.

De-a lungul carierei sale, Ion Zderciuc a fost apreciat cu numeroase premii și distincții, printre acestea: Premiul Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova, pentru sculptură, și Marele Premiu *Eminescu în Artă*, Republica Moldova, 2000; Cavaler al Ordinului *Steaua României*, în

grad de Comandor, 2001; Premiul de Excelență al Ministerului Culturii din Republica Moldova, 2010.

Artist de formație tradițională, Ion Zderciuc a suportat o evoluție treptată, de la o artă figurativă la o abstracție echilibrată a formelor plastice. Acest proces nu a fost brusc, ci a cunoscut câteva etape. În lucrările „Madonna-II” (bronz), în replica-i similară „...O dulce mamă!” sau în „Ruga” simțim cum tentațiile impresioniste de la facultate cedează locul unui spirit tectonic, ce se învecinează nemijlocit cu abstracția organică gen Henry Moore (dar nu cea pură, à la P. Mondrian!). Departe de a acoperi tot spectrul cercetărilor plastice inițiate de Ion Zderciuc, tentația spre abstracție cedează uneori locul impulsurilor senzual-sentimentale: astfel, doar un an departe „Madonna-II” (1988) de „Sărutul” (bronz, 1989), lucrare care poate fi considerată o încercare de a regândi posibilitățile expresiei figurative preconizate încă de binecunoscutul „Sărut al lui Rodin”. Lecția cubistă (gen Zadkine, G. Braque ș.a.), dar într-o versiune originală, este asimilată de Ion Zderciuc în operele-i de la frontiera anilor ’90: în „Amurgul” din 1989 și în „Maternitatea” din 1992. Deși preferă piatra sau bronzul, un loc specific în creația lui Ion Zderciuc îl ocupă lemnul. Lucrarea sa „Meșterul Manole” probează o bună cunoaștere de către sculptor a posibilităților oferite de acest material. În ultimii 3-4 ani îl vedem pe Ion Zderciuc gravitând între sculptura formelor mici.

Constantin CIOBANU,
doctor în studii
artelor plastice

din Moldova, atât în țară, cât și în străinătate.

Pe parcursul activității sale artistice autorul a organizat expoziții personale: prima a avut loc în anul 1998, la Centrul Expozițional *Constantin Brâncuși* din Chișinău, având

în Republica Moldova, dar și în străinătate, precum: 2011 - „International Open Air Art Meeting”, Budy Lucienskie (Pabianice), Polonia și „European Sculpture Park”, Lodz, Polonia; 2010 - „Helios Gold”, Ungaria; 2009 - „Tabăra de

Patru Medalii „Ion Creangă”, acordate cadrelor didactice ale UPSC

În cadrul ședinței Senatului UPSC din data de 26 ianuarie 2022, pentru merite deosebite, patru cadre didactice ale universității au primit Medalia „Ion Creangă”.

Astfel, în semn de recunoștință și apreciere a meritelor deosebite în domeniul educațional, științific, artistic și de promovare a imaginii universității, dnei Nadejda Ovcenco, dr., conf. univ., dlui Iurie Cibric, asist. univ., dnei Ecaterina

Zubenschi, dr., conf. univ. la catedra de asistență socială, Facultatea Psi-

hologie și Psihopedagogie Specială, și dnei Victoria Plămădeală, dr., lector univ. la catedra asistență socială, Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, le-a fost înmănat brevetul Medaliei „Ion Creangă”.

Rectorul UPSC, conf. univ., dr., dna Alexandra Barbăneagră, în numele membrilor Senatului, a adresat cuvinte de felicitare și le-a urat cadrelor didactice menționate să-și manifeste în continuare interesul pentru activitatea științifico-didactică, contribuind la sporirea imaginii și vizibilității facultății, universității în mediul academic la nivel național și internațional.

Educația interactivă – pe platforma online

Biblioteca digitală *educatieonline.md*, un proiect implementat de Ministerul Educației și Cercetării împreună cu Primăria municipiului Chișinău (lansat de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport în noiembrie 2022), a fost completată cu extensia *educatieinteractiva.md*, destinată cu precădere profesorilor și elevilor din învățământul general.

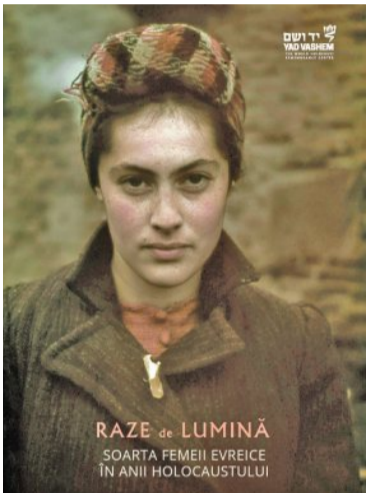
Este de menționat că acest conținut nou creat poate fi utilizat gratuit, în baza unui cont de înregistrare. Fiecare activitate este însoțită de un scurt tutorial video cu explicații suplimentare, extensia fiind disponibilă în limbile română și rusă. Astfel, elevii au posibilitatea să-și testeze cunoștințele și să însușească materialul într-un mod interactiv. În plus, *educatieinteractiva.md* va permite învățăcelor să utilizeze aplicațiile dorite direct de pe telefoanele mobile, extensia urmând să fie lansată în luna februarie a.c.

De remarcat că de la începutul acestui an de învățământ în domeniu au fost desfășurate peste 120 de activități de formare în întreaga republică, prin intermediul formatorilor locali și la nivel de raioane. Extensia conține peste 31 000 de activități create la toate disciplinele de la nivel preșcolar până la treapta liceală, iar în urma instruirilor realizate au fost înregistrați peste 13 600 de utilizatori.

Cor. UPp

Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului

În fiecare an pe data de 27 ianuarie este marcată „Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului”, motiv pentru care săptămâna trecută au avut loc evenimente care ne-au amintit de tragica istorie a țării noastre, precum și a Europei unde a avut loc exterminarea evreilor în masă.

Una din expoziții, lansată la biblioteca națională, a fost organizată în colaborare cu Muzeul Memorial Yad Vashem (Ierusalim) și în cooperare cu Comunitatea Evreiască din Republica Moldova. Vernisajul, cu genericul „Raze de lumină. Soarta femeii evreice în anii Holocaustului” ne-a permis cu adevărat să călătorim în lagăre de exterminare, unde multe evreice – mame, fiice, bătrâne erau deținute în condiții inumane.

Reprezentantul Ministerului Educației și Cercetării, Corina Lungu, consultant principal, ne-a relatat că această expoziție reprezintă un

interes sporit pentru cadrele didactice care au pregătirea profesională necesară. Ca urmare a parteneriatelor de dezvoltare dintre Centrul Internațional de Training și Dezvoltare Profesională și Ministerul Educației și Cercetării, instituțiile de învățământ din Republica Moldova beneficiază de asemenea expoziții care au fost repartizate și în raioane. Expozițiile au fost amenajate în școlile cu mai mulți elevi din raioanele Singerei, Cimișlia, Drochia, Edineț etc. Astfel, elevii din comunitățile educaționale învecinate, de asemenea, au posibilitate să ia cunoștință de exponate. În acest proiect accentul s-a pus pe cadre didactice care au participat la diferite formări și au luat parte la concursul extrașcolar „Holocaust, istorie și lecții de viață”. Pregătirea profesională în acest sens este importantă pentru că materialul trebuie explicat foarte atent. Corina Lungu ne-a relatat că aceste exponate ar trebui să ajungă în toate instituțiile de învățământ, iar Ministerul Educației și Cercetării susține și vine doar cu cuvinte de recunoștință pentru toți cei care și-au adus aportul ca aceste expoziții să se regăsească în școlile din Republica Moldova.

Prezentă la eveniment, Cristina Vulpe, profesoară de limbă română, ne-a povestit prin ce a trecut când a tradus istoriile din ghetouri: „Toate

aceste istorii au rămas încrustate în sufletul meu pentru totdeauna, m-au sensibilizat foarte mult și astăzi nu pot să vorbesc fără emoții pentru că femeile despre care ați citit astăzi în această expoziție au dat dovadă de mult curaj trecând printr-o perioadă foarte cumplită a vieții lor. M-a marcat expresia citită în una dintre istorii: „Persoanele care au crezut că totul se va termina curând au cedat primele, persoanele care au crezut că această perioadă va fi de lungă durată au fost următoarele care au dece-

dat și doar persoanele care zi de zi au lucrat și au ajutat lumea din jurul lor, s-au concentrat la ziua de astăzi, s-au bucurat de tot ce au, de apropiați, numai aceste femei au supraviețuit și au dăinuit prin istoriile lor”.

Discursul președintei Maia Sandu de la mitingul de comemorare a victimelor Holocaustului n-a lăsat pe nimeni indiferent. Dumneaei a menționat că Holocaustul nu este drama unei națiuni aparte, ci este tragedia întregii umanități. Până acum, mulți credeau că umanitatea

și-a învățat lecția, lecția Holocaustului, și că lumea de după este alta. Din păcate, se pare că lecția nu a fost învățată.

Astăzi, mai mult ca oricând, e nevoie de un vot comun împotriva răului. Astăzi este imperativ necesar ca fiecare dintre noi să spună un NU hotărât minciunii, dezinformării, instigării la ură.

Să punem stavilă valului de ură și manipulare. Să identificăm și să eradicăm extremismul atunci când apare, să nu-l lăsam să-și extindă tentaculele. Suntem obligați să nu rămânem tăcuți! Vocea fiecăruia dintre noi are puterea de a reduce la tăcere trompetele zgomotoase ale minciunii și negării.

Anul acesta pe data de 27 ianuarie s-au împlinit 78 de ani de la eliberarea evreilor din lagărul de concentrare din Auschwitz-Birkenau. În anul 2005, cu ocazia celui de a 60-a aniversări, această zi a fost declarată de către ONU Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului.

În anul curent instituțiile din Republica Moldova s-au alăturat campaniei globale #WeRemember de combatere a antisemitismului, intoleranței și xenofobiei. Pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova este proiectat simbolul campaniei, care cheamă societatea să nu permită xenofobiei și urii să prindă rădăcini în țara noastră.

Să nu uităm această tragedie a secolului XX, să nu uităm care pot fi consecințele și costurile unei ideologii barbare. Și să nu uităm că lecțiile trecutului trebuie învățate.

Silvia ȚURCAN

Пепел прошлого стучит в наших сердцах

27 января отмечался международный День памяти жертв Холокоста. В колледже им. Г. Асаки, г. Липкань, проходила неделя мероприятий, посвященных этой дате

Являясь куратором учебной группы, я выбрала тему проекта о Холокосте в своем родном городке. В школьные годы я дружила и училась с девочками еврейками. У мамы на работе были коллеги-евреи. В институте я жила в общежитии с евреями и наш дом был недалеко от еврейского кладбища. Я никогда не делила людей по национальностям и относилась к ним как к равным. Мне знакома была их еврейская культура. Я бывала у них в гостях дома. И до сих пор считаю их друзьями и нахожусь в контакте с ними. Поэтому при выборе темы проекта я решила рассказать своим ученикам о славном еврейском местечке Липкань и об уничтожении еврейского и цыганского населения в нем в годы Второй Мировой войны.

И я стала работать с материалом в интернете, библиотеке, звонить подругам в Израиль, США, чтобы добыть информацию.

Липкань звучат для нас, тех кто знаком с культурой и жизнью евреев, как напоминание об огромном вкладе этого местечка в национальную культуру евреев и, в то же время, как один из самых страшных примеров геноцида еврейского народа в годы Второй Мировой войны, когда были не только уничтоже-

ны евреи местечка, но и сам городок был сожжен и стерт с лица земли.

От прошлого величия еврейского духа осталось только еврейское кладбище. Многие могилы уже невозможно опознать, кладбище заброшено. Липкань отличались наличием талантливых и знаменитых писателей, поэтов, педагогов, литературных критиков, журналистов, врачей. Здесь была еврейская община - грамотная, деловая, энергичная, соблюдающая еврейские традиции, обычаи, имеющая толковых учителей и наставников. Липкань имеют богатую историю. Это открытый путь к миру через железную дорогу. Использовалась река Прут, как транспортная артерия. В период между войнами Липкань разви-

вались и население росло. Тут были предприятия по производству масла и мыла. Среди ремесленников были портные, сапожники, кожевники, столяры, слесари, лекари, шапошники, кузнецы, красильщики. Во всех домах на центральной улице находились лавки.

Изучая литературу по городку отметила, что экономика здесь имела 3 периода. И каждый из них отложил свою историю, значимость и роль для городка. Много интересно узнать о торговцах, купцах, ремесленниках, культуре, религии, доходах. Большое значение в тот период играли здесь евреи. Они жили и развивались при любой власти. В 1940 году богатых людей арестовывали, расстреливали и остальных

высылали в Сибирь. В 1941 году через Липкань в поездах, в вагонах для скота вывозили евреев из Румынии. Дорога Липкань-Единец-Сорока вела колонны и стала для евреев дорогой смерти. Фашисты осуществили свой проект «освобождение территории» Бассарабии от евреев. Для этого в Липкань они создали сборный комплекс из окрестных сел и местечек. Из Липкань их отправили в гетто в город Единец, дальше путь лежал на Сороку и Отачь. Работая над материалом проекта колледжа о Холокосте, ребята выразили все как один мнение о том, что было бы значительно, если бы в начале «Дороги памяти» в г. Липкань стоял «памятный знак», говорящий о трагедиях и о пути мучеников в небытие, только потому что они евреи. Из рассказов моего деда, именно еврей вышел с хлебом и солью встречать немцев на мосту при входе в город Липкань. Его жестоко избили. Как посмел еврей встречать «великую нацию?». И последовали расстрелы еще 83 евреев, вышедших на дорогу около своих домов.

«Память не является концом какого-то процесса. Память – это начало. Когда люди помнят, это является первым шагом к пониманию истории», уверен американский историк, известный исследователь Холокоста Томати Снайдер. Выжившие в концлагерях не перестают задаваться вопросом, почему произошел Холокост и за что 1200 человек отдали жизни. И призываю других не прекращать помнить и не повторять историю. Еще миллионы были вывезены на принудительные работы в Германию. В основном, это мо-

лодые женщины и дети. Это были оstarбайтеры. Об этом я знаю с первых уст от своей мамы и тети, которые были вывезены в Германию как рабочая сила на принудительные работы в 1942-1945 гг., в город Фарды. Вспоминая, говорили, что условия, в которых они казались, мало чем отличались от условий узников лагерей. Это было истребление. Но это уже другая история...

И сегодня, в час памяти о жертвах Холокоста, пепел прошлого стучит в наших сердцах. Жаль, что так и не появился мемориал жертвам Холокоста в г. Липкань, музей, где был бы собран материал об истории еврейского местечка.

Группа AS1903 спец. «Социальный работник» колледжа им. Г. Асаки г. Липкань возложила цветы к памятникам неизвестному еврею и жертвам геноцида в знак памяти жертвам Холокоста в годы Второй мировой войны. Организовали галерею фотографий, взятых из книги Арона Шустера «Липканы когда-то», зажгли свечи на символике еврейской звезды с указанием числа жертв.

Благодарю волонтера Валерия Андреевича Маковского за предоставленную помощь по организации «свечи памяти» и возложению цветов. Он также является смотрящим за могилами, на еврейском кладбище, захоронений уже в послевоенное время.

Холокост - чтобы помнили!

Нелля ПАДУРАРЬ,
Колледж им. Георге Асаки,
г. Липкань

Prăbușirea disciplinei în școli pleacă de la stilul permisiv de a fi părinte

Avem o generație de tineri adulți fără empatie socială, fără norme și limite, care, după o copilărie de răsfăț, sfârșesc prin a fi dezamăgiți în viață.

Psihiatrul David Eberhard, tată a 8 copii, spune că stilul permisiv de a fi părinte creează o generație de tineri adulți fără empatie socială, fără norme și limite, care, după o copilărie de răsfăț, sfârșesc prin a fi dezamăgiți în viață: „A-i spune NU unui copil nu este același lucru cu a-l bate. Copilul trebuie să știe ce înseamnă limitele, trebuie să știe ce înseamnă refuzul și opoziția”.

„Am plecat de la „a nu avea voie să le dăm o palmă la fund” și am ajuns la „a nu avea voie să le zicem nimic care să îi supere sau să îi deranjeze” - spune David Eberhard.

Psihiatrul susține că părinții au această fixație: că trebuie să fie superprotectori cu copiii lor pentru a nu li se întâmpla nimic rău. „Efectul este nașterea unei generații de copii foarte fragili, cărora ne este aproape imposibil să le spunem ce să facă. Au devenit ca niște păpuși de porțelan. Noi nu mai avem curajul să îi corectăm sau să luăm măsuri

pentru a-i îndrepta. În mod automat, acest lucru transformă copilul într-un viitor tânăr și adult fără repere, fără norme și limite” - spune Eberhard.

Acesta a constatat că actualele generații de părinți trăiesc cu sentimentul vinovăției față de propriii copii în ceea ce privește timpul tot mai puțin petrecut cu ei. „Părinții muncesc tot mai mult, își dau copiii la grădiniță și la școală de la vârste tot mai mici, apoi încearcă să compenseze timpul pierdut de parte de copii, oferindu-le tot ce își doresc și lăsându-i să hotărască orice. În esență, acest lucru provoacă copiilor mai mult rău decât lipsa timpului când se află alături de părinți”.

În noua sa carte, „Copiii la putere”, psihiatrul suedez scrie despre

educația liberală ca o metodă care renunță la constrângeri și pedepse și susține că vinovați sunt părinții, care nu se comportă ca adulți responsabili. Acesta reclamă atitudinea părinților care încearcă să devină cei mai buni prieteni ai copilului.

„Copilul nu are nevoie să îi fiți prieten, ci părinte. Nu trebuie să coborâți la nivelul lui, să nu îl contraziceți, să îi faceți tot timpul pe plac, să nu mai aveți nici o putere de decizie. E total greșit. Copilul

are nevoie de limite, de opoziție, de disciplină și rigoare” - susține psihiatrul.

Acesta arată că tocmai această relație permisivă părinte-copil a condus la prăbușirea disciplinei în școli și a calității actului educațional, dar și la creșterea îngrijorătoare a tentativelor de sinucidere în rândul adolescenților și a consumului de droguri. Când copilul nu mai are teamă și respect pentru părinți, el nu mai are limite, busolă de orientare.

Sursa: alert24.ro

Starea de bine în școală

Pentru a fi un profesor bun nu este suficient să ai o pregătire profesională bună și o cultură generală vastă, ci trebuie să ai vocație. Iar ceea ce numesc vocație nu se referă doar la dorința, motivația și plăcerea de a educa. Se referă și la anumite trăsături de caracter, aptitudini care pot fi dobândite, ideal ar fi să fie înnăscute. Se referă și la climatul confortabil în cadrul activității profesore, a stării de bine în colectiv. Starea de bine reprezintă elemental-cheie care stă la baza evoluției și dezvoltării personale, la baza evoluției umane din toate punctele de vedere.

Starea de bine emoțională se referă la conștiința de sine și adaptarea emoțională. Starea de bine socială se referă la experimentarea unor relații pozitive și conectarea cu ceilalți și este importantă pentru un comportament prosocial și empatia față de ceilalți. Starea de bine fizică reprezintă măsura în care o persoană se simte sănătoasă și în siguranță din punct de vedere fizic. Bunăstarea fizică creează premise pozitive pentru sănătate.

Toate aceste ipostaze ale stării de bine, luate în ansamblu, se oglindesc în activitatea de zi cu zi în colectivul de profesori și elevi din Gimnaziul „Mihai Moraru”, satul Brănești, raionul Orhei. Creând o stare de bine tuturor, fiecare profesor își îndeplinește funcția cu plăcere, are o atitudine mai eficientă față de colegi, față de elevi.

La finele semestrului I al anului de studii 2022-2023, am desfășurat activitatea „Starea de bine a profesorilor”. În cadrul acestei activități

s-au implicat cu mare entuziasm toți profesorii din gimnaziu, datorită provocărilor interesante: „Punguța salutului”, „Floarea emoțională”, „Starea de bine în școală începe cu...”, „Cadranul emoțiilor pozitive”, „Un ceai pentru fiecare stare sufletească”, „Meniul zilei”, „Trăistuța cu provocări”, „Emoții în oglindă” ș.a.

Scopul activității a fost de a-i provoca pe colegi să simtă cu adevărat starea de bine, să fie sănătoși, fericiți și mulțumiți, adică împliniți pe toate planurile.

Ghidați cu iscusință prin labirintul provocărilor, profesorii au atins starea emoțională pozitivă. S-a creat o atmosferă prietenoasă, relaxantă, care a motivat profesorii spre a urca cu ușurință noi trepte ale succesului.

Olga CIUMAC,
învățătoare la clasele primare,
grad didactic II,
Gimnaziul „Mihai Moraru”,
s.Brănești, raionul Orhei

TEME-TE ȘI FĂ!

Când eram studentă la Colegiul Pedagogic, am avut o profesoare de matematică care m-a ajutat să scap de complexe și mi-a schimbat mult viziunea despre cum trebuie să fie cu adevărat un profesor bun.

De fapt, ulterior, în activitatea mea profesională, am acționat diametral opus comportamentului profesoarei despre care vă voi relata aici.

Era spaima tuturor studenților acea profesoară.

Odată am ajuns acasă după o oră de matematică, care m-a traumatizat foarte tare, mai cu seamă că doamna profesoară avea obiceiul să te facă cu ou și cu oțet în fața întregii grupe. Și mai existau și colege care se alimentau emoțional din spectacolul pe care îl desfășura dna profesoară la ore. Elevii, de felul lor, sunt duri. Asta am înțeles mult mai târziu.

Fiecare oră de matematică era un spectacol aparte, actorii cărui erau aleși de dna profesoară în mod aleatoriu. Uneori actorii erau indiferenții, nu prea cunoșteau cuvintele textelor și jucau teatru pe viu în fața clasei, iar noi, colegii, ne tăvăleam de răs, nu alta.

Alteori actorii erau extrem de sensibili și bine pregătiți, doar că, din teama de a nu greși, uitau și tot ce au știut. Și atunci, păzea! Profesoara intra în rolul de regizor dur și plin de sine. Odată, după o astfel de oră traumatizantă de matematică, am ajuns acasă. M-am ghemuit sub pătură și am început să urlu de durere. Nu, nu plângeam, urlam de durere.

Fără să observ, tata a intrat în odaie.

Marina VILCU

- Ce urlu aici. Ce ai?
- Eu nu mai merg de azi la colegiu.
- Da de ce, mă rog?
- Azi o profesoară m-a umilit în fața întregii grupe și m-a făcut proastă!
- Cum, chiar așa ți-a zis, că ești proastă?
- Nu, tată, doar că m-a umilit atât de mult că toți m-au crezut proastă.
- Știi ceva, ia mai lasă tu ceea ce cred alții. Pregătește-te data viitoare de matematică și demonstrează și profesoarei, și ție, și întregii grupe, că nu ești proastă. Teme-te și fă.
- Cum să mă tem și să fac, tată?
- Iată așa. Așa m-a învățat un colonel când eram eu în armată.
- Tată, dar colegiul nu este armată?

Nu mai țin minte cum a evoluat discuția dintre mine și tata. Cert este că de atunci încolo eu la orele de matematică am acționat după principiul „Teme-te și fă”.

Anume acest principiu mai târziu m-a eliberat de complexe.

Recunosc că mi-au trebuit ani buni să mi se cicatrizeze rana, dar asta m-a făcut să afirm cu certitudine că ceea ce nu te doboară, te face mai puternic.

(Continuare din pag. 2)

derulării activităților, elevii au câștigat experiențe noi, devenind mai informați și mai doritori de pace, de armonie și de frumos. Noi, cadrele didactice, ne propunem să-i informăm pe copii și să-i ajutăm să înțeleagă că există o lume mult mai bună și că o pot obține prin anumite acțiuni. Prin activitățile noastre, putem influența procesul de construire și de menținere a păcii în țara noastră. Am învățat, de asemenea, că noi trebuie să facem tot posibilul pentru a reuși și a persevera în obiectivele noastre. Să lăsăm să răsună clopotul păcii în inimile noastre în fiecare secundă...Pacea interioară este primul pas spre pacea mondială!

Răzvan POSTOVOI,
elev în clasa a VIII-a „B”

Ce înseamnă pentru mine Pacea? Aș vrea să încep cu talmăcirea acestui lexem, așa cum este descris într-unul din dicționarele explicative ale limbii române: „stare de bună înțelegere între popoare, situație în care nu există conflicte armate sau războaie între state, popoare, populații”. Aș face apel și la una din enciclopediile statelor lumii, pe care, răsfoind-o, deducem cu ușurință că nu există popor în lume, care să nu se fi confruntat cu războaie distrugătoare și generatoare de mari suferințe. Deci, întrebarea ce apare este: „Cine sunt cei care compromit buna înțelegere între națiuni și de ce inițiază conflicte armate?” Răspunsul e simplu: oamenii. Cei care nu au fost în stare să audă discursurile instructiv-educative ale părinților și pedagogilor sau cei care au sfidat cu nepăsare mijloacele de cultivare nu doar a sensibilității, ci și de trezire a conștiinței. Evident, abordarea diferită a păcii de către oameni îi divizează în două tabere potrivnice: tabăra hidoșilor, ce se alimentează cu durerea altora, provocând ură, dușmănie, competiție ilegală și inechitabilă, respective, cu efectele războaielor, și tabăra pacificatorilor - cei ce au credință, convigeri și spirit de dreptate, demnitate, iubire, prieteni fideli și familii sănătoase, binevoitori care se alimentează cu efectele păcii. Numai dacă pacea nu se poate sprijini doar pe bunăvoința oamenilor. Astfel, dacă prima tabără nu va fi convinsă că unica salvare a omenirii este pacea, destinele omenirii vor fi pline de suferințe și de lipsa visurilor împlinite.

Cosmin PLOP,
elev în clasa a VII-a „A”

Una dintre cele mai prețioase valori în această lume imensă este pacea, fiindcă, datorită ei, se desfășoară într-o ambianță agreabilă multe activități umane ce contribuie la prosperitatea socială.

(Continuare în pag. 6)

(Continuare din pag. 5)

Susțin această idee, deoarece, indiferent de vârstă, omul aspiră la armonie și bunăstare.

Așa vine timpul că trebuie să medităm tot mai des asupra noțiunii de „pace”. Unii cred că aceasta este o stare de bine, de liniște, iar alții presupun că este vorba de libertate.

Eu sunt de părerea că pacea semnifică cerul albastru, senin, fără nori de fum provocat de explozii, lipsa de atacuri ale unei țări asupra alteia sau lipsa agresiunii și a umilinței... Cineva zicea că nu putem aprecia pacea dacă nu cunoaștem ce este războiul. Deci, dezastrul ne face să prețuim lucrurile simple, pentru că nu poate fi nimic mai scump decât bucuria de a te oglindi în ochii părinților tăi, plăcerea de a trăi fără frica de a fi împușcat și fericirea de a-i avea alături pe oamenii dragi.

Astăzi tot mai des auzim cuvântul „pace” și tresărim la orice știre despre eoul războiului din țara vecină. Pentru noi, copiii, problema războiului este una vagă, deoarece prea puține amănunte cunoaștem, chiar dacă deja ne putem imagina acest masacrul.

Împărtășesc gândurile bune de pace și de solidaritate cu oamenii liberi ai planetei Pământ și doresc ca niciun copil să nu cunoască urgia unui eventual război și niciun părinte să nu-și piardă copiii.

În concluzie, pot spune că mesajul meu este un *manifest al comuniunii spirituale pentru pace* și sper ca oamenii de pe întreg globul pământesc să analizeze orice detaliu, pentru a crea un echilibru social.

Otilia BOBEICO,
elevă în clasa a V-a „A”

În opinia mea, pacea e o valoare ce menține stabilă omenirea. Pacea e suportul nostru moral, pe care se bazează relațiile dintre toate viețuitoarele Pământului. Fără ea între oameni ar exista invidie, tendința constantă spre superioritate. Aceasta ar putea duce la mari neînțelegeri, pacea fiind neesențială în concepția unor persoane care, în unele momente, nu se gândesc la consecințe nefaste pentru toată lumea, dar doresc să provoace, să declanșeze tot felul de lupte, pentru a-și realiza cu orice preț acțiunile meschine. Un caz actual e războiul dintre Ucraina și Rusia. Această divergență provoacă multe daune nu doar țărilor implicate, ci și statelor vecine.

Astfel, înțelegem că orice lipsă a armoniei dintre oameni produce o mică ruptură în sufletele tuturor. O ruptură însă se transformă în rană, apoi în cicatrice, care nu poate fi vindecată definitiv nicidecum. Deci, să lăsăm Pacea să aibă grijă de noi și de rănilor pricinuite de războaie, căci un medicament mai bun nu găsim în această lume.

În general, e bine ca Pacea să domine în întreaga lume, să nu mai fie între oameni

(Continuare în pag. 7)

/Proiecte transfrontaliere/

Educație fără hotare

Anca GORBAN,
prof., dr., consilier educativ,
Colegiul Național
„Mihai Eminescu”, or. Suceava

Promovarea valorilor unei educații de calitate și utilizarea durabilă a patrimoniului cultural se concretizează în două dintre școlile sucevene, prin intermediul unui proiect transfrontalier.

În perioada 20-23 ianuarie 2023, Colegiul Național „Mihai Eminescu” și Școala Gimnazială Nr.3 au fost gazdele unei delegații din Republica Moldova de la 3 instituții partenere: *Universitatea de Stat din Moldova (Facultatea de Litere), Centrul de Formare Continuă și Leadership (Departamentul Educația Adulților și Dezvoltare Personală) al UPSC și „NeoEducat” Chișinău.* Acestor instituții de prestigiu li s-a alăturat *Alianța Sindicatelor din Învățământ, Suceava*, organizație activă în domeniul educației, care încurajează implementarea de inițiative educaționale comune, cu scopul promovării, cooperării,

învățării reciproce și schimbului de experiență la nivel european.

Parteneriatul acesta oferă posibilitatea instituțiilor educaționale din Republica Moldova și România să colaboreze la nivel transfrontalier, să răspundă la provocările comune identificate în domeniul educației și să exploateze potențialul de perfecționare didactică, nevalorificat încă, producând la nivel instituțional rezultate considerabile.

Activitățile propuse prin intermediul proiectului urmăresc dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre instituții școlare, instituții cu profil educațional din România și din Republica Moldova și vizează colaborarea în domeniul practicii pedagogice pe disciplinele asociate Facultății de Litere și Centrului de Formare Continuă și Leadership.

Coordonatorii de proiect au fost de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava: prof. dr. Silvia-Corina Nuțu, prof. Gabriela Cazac, prof. dr. Anca Gorbán, prof. Flo-

rentina Nășulea, prof. inv. primar Gabriela Culiță, prof. Raluca Cîrțu. Din partea Universității de Stat din Moldova (Facultatea de Litere) activitățile au fost coordonate de către prof. univ., dr. hab. Irida Condrea, conf. univ., dr. Victoria Fonari, conf. univ., dr. Adela Manoli, lector univ., dr. Aliona Sobol. Totodată, de la Școala Gimnazială Nr. 3, Suceava, coordonatorii proiectului au fost prof. Sidonia Apetrei și prof. Renate Întorsură. Alianța Sindicatelor din Învățământ, Suceava, a fost reprezentată prin coordonatorii implicați în proiect: prof. Giani Leonte și prof. Dumitru Irimia. Parteneriatul cu Centrul de Formare Continuă și Leadership

(Departamentul Educația Adulților și Dezvoltare Personală), Chișinău, Republica Moldova, au fost concretizate prin activitățile coordonatorilor - prof. univ., dr. hab. Viorica Andrițchi și conf. univ., dr. Tatiana Verdeș, iar de la „Neo Educat”, Chișinău, coordonatori sunt conf. univ., dr. Tatiana Verdeș și prof. Svetlana Nastas.

Proiectul educațional dintre România și Republica Moldova, *Experiințe educaționale transfrontaliere*, și-a propus, prin activitățile de tip schimb de experiență și, mai ales, prin orientarea pluridimensională a tuturor demersurilor educaționale, consolidarea dimensiunii europene a educației, familiarizarea cu practicile educaționale din sistemele de învățământ din țările partenere, facilitarea comunicării în domeniul educațional între toți partenerii, creșterea vizibilității la nivel internațional a tuturor instituțiilor partenere și, nu în ultimul rând, identificarea unor noi posibilități de extindere a parteneriatului dintre instituțiile educaționale.

Proiectul a de-butat cu discuții preliminare, în luna noiembrie a anului trecut, la Chișinău, când s-au pus bazele colaborării. Pe

16 ianuarie 2023, la Suceava, a avut loc Simpozionul *Abordarea multidisciplinară a operei eminesciene*, la care au participat, cu lucrări în plen, profesori de la instituțiile partenere din ambele țări. La etapa aceasta, cu venirea oaspeților din Republica Moldova, s-au desfășurat activități didactice comune, lecții interactive, workshop-uri și dezbateri educaționale. Lecțiile au fost susținute de profesorii Lorenți Camelia, Iacob Cezara, Timoficiuc Ana Maria, Oltean Loredana, Maxim Cristina, Popescu Ana Maria, Culiță Gabriela, Hacman Laurența, Cozaciuc Rodica, cadre didactice de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava. Ultima etapă din proiect se va desfășura în Republica Moldova, iar profesorii suceveni vor participa, alături de partenerii din Chișinău, la activități de pregătire și formare continuă.

Așadar, proiectul reunește efortul a 7 instituții partenere sub același scop - al dezvoltării relațiilor de colaborare și al exploatării potențialului de perfecționare didactică. *Educația fără hotare* devine, în zilele noastre, nu doar un deziderat, ci un imperativ al unei societăți cu valori europene.

Învată să fii PROFESOR MODERN împreună cu experții CFCL

Formatorii Departamentului Educația Adulților și Dezvoltare Personală de la Centrul Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” au avut onoarea de a fi în rol de experți educaționali în cadrul unui atelier organizat de Heritage International School.

Evenimentul a avut loc pe 28 ianuarie 2023, în incinta unicei Școli Cambridge din Moldova, și a fost desfășurat în cadrul pro-

gramului „Profesorul modern: cariera didactică într-o eră nouă”. La activități au participat directori adjuncți și cadre didactice din

toată țara, care au fost îndemnați să promoveze și să motiveze formarea/dezvoltarea profesională a personalului didactic la nivel de instituție.

A fost o zi tumultuoasă informațional, activă, cu implicare și schimb de bune practici, în care experții au încercat să-i facă pe participanți să înțeleagă cât de importantă este formarea/dezvoltarea profesională continuă, automotivarea, starea de bine și echilibrul emoțional în cariera didactică, implicit educația globală și oportunitățile de parteneriate.

Reprezentanții Centrului Formare Continuă și Leadership (dr. hab., prof.univ., Viorica Andrițchi, director CFCL; dr., conf. univ. Tatiana Verdeș, șefa Departamentului Educația Adulților și Dezvoltare Personală;

dr., Svetlana Nastas, formator național al DEADP), în rolul de experți educaționali, au prezentat oferta Centrului pentru anul 2023, desfășurând și un atelier tematic gratuit cu genericul „Formarea/Dezvoltarea profesională a personalului didactic la nivel de instituție”.

Pe lângă frumoasele experiențe de formare/dezvoltare profesională și personală, pedagogii au beneficiat și de certificate de participare valorificate cu un credit.

Menționăm că CFCL este deschis față de colaborările de acest fel și încurajează și alte instituții, care promovează calitatea și excelența, să ia în calcul posibilitatea organizării de comun acord a activităților cu un puternic impact profesional.

Beneficiile implementării Educației Ecologice în practica instituțiilor educaționale

Este cunoscut faptul că în lumea contemporană problemele de mediu persistă și chiar continuă să se agraveze. Din cauza schimbărilor climatice, sunt amenințate vieți, sunt distruse proprietăți și sunt afectate activitățile umane atât la nivel local, cât și la cel mondial. Pornind de la aceste considerente, Summitul Secretarului General al ONU pentru Transformarea Educației (2022) a confirmat că educația trebuie transformată pentru a răspunde crizei climatice globale și de mediu, precum și că este necesară o schimbare fundamentală în modul în care gândim la rolul educației în dezvoltarea globală, deoarece ea are un impact catalizator asupra bunăstării indivizilor și asupra viitorului planetei noastre.

Un rol foarte important în transformarea educației a fost atribuit anume Educației Ecologice (EE). Pornind de la cunoștințele și practicile acumulate în Educația pentru Dezvoltare Durabilă, un nou concept pentru educație ecologică își propune să ofere acțiuni puternice, coordonate și cuprinzătoare, care să-l pregătească pe fiecare elev/student ca să dobândească cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile necesare, pentru a aborda schimbările climatice.

Integrarea educației ecologice în procesul de învățământ aduce în practica cotidiană a instituției educaționale o serie de beneficii pe care vi le prezintăm în continuare.

Sunt îndeplinite standardele educaționale naționale pentru mai multe materii

Prin încorporarea practicilor EE în curriculum, profesorii pot integra știința, matematica, arta vorbirii, istoria și multe altele într-o lecție sau activitate și pot satisface în continuare numeroase standarde academice naționale la toate discipline. A lua o clasă afară sau a aduce natura în interior oferă un fundal sau un context excelent pentru învățarea interdisciplinară.

Sunt sporite imaginația și entuziasmul

EE este o învățare practică, interactivă, care stărnește imaginația și deblochează creativitatea. Când EE este integrată în curriculum, elevii sunt mai entuziași și mai implicați în învățare, ceea ce crește performanța elevilor în domeniile academice de bază.

Învățarea trece dincolo de sala de clasă

EE nu numai că oferă oportunități de învățare experiențială în afara sălii de clasă, dar le permite elevilor să facă conexiuni și să aplice învățarea lor în lumea reală. EE îi ajută pe cursanți să vadă interconexiunea dintre problemele sociale, ecologice, economice, culturale și politice.

Sunt îmbunătățite abilitățile de gândire critică și creativă

EE încurajează elevii să cerceteze, să investigheze cum și de ce se întâmplă lucrurile și să ia propriile decizii cu privire la problemele complexe de mediu. Prin dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților de gândire critică și creativă, EE ajută la promovarea unei noi generații de consumatori informați, precum

și de politicieni sau persoane care iau decizii în diferite domenii ale activității umane.

Sunt susținute toleranța și înțelegerea

EE încurajează elevii să investească în diferite părți ale problemelor pentru a înțelege imaginea completă. Promovează toleranța față de diferite puncte de vedere și culturi diverse.

Scade biofobia și tulburarea provocată de deficit de mediu natural

Expunând elevii la natură și permițându-le să învețe și să se joace afară, EE încurajează sensibilitatea, aprecierea și respectul față de mediu. Combate „tulburarea deficitului de natură” și în multe cazuri este distractivă.

Este încurajat stilul de viață sănătos

EE îi face pe elevi să iasă afară și să fie activi și ajută la rezolvarea unor probleme de sănătate pe care le vedem astăzi la copii, cum ar fi obezitatea, tulburările de deficit de atenție și depresia. Prin EE este adesea promovată o alimentație corectă și este redus stresul, datorită creșterii timpului când se află în să-nul naturii.

Sunt consolidate comunitățile

EE promovează simțul locului și al conexiunii prin implicarea comunității. Când elevii decid să învețe mai multe sau să ia măsuri pentru a-și îmbunătăți mediul, ei

se adresează experților comunitari, donatorilor, voluntarilor și facilităților locale pentru a ajuta comunitatea să înțeleagă și să abordeze problemele de mediu care le afectează cartierul/vecinătatea.

Se iau măsuri responsabile pentru a îmbunătăți mediul

EE îi ajută pe elevi să înțeleagă modul în care deciziile și acțiunile lor afectează mediul, să-și dezvolte cunoștințele și abilitățile necesare pentru a aborda probleme complexe de mediu, precum și să vadă diversitatea de modalități prin care se pot lua măsuri pentru a menține mediul nostru sănătos și durabil pentru viitor.

Elevii și profesorii capătă încredere în forțele proprii

EE promovează învățarea activă, atitudinea civică proactivă și calitățile de lider, dă putere tinerilor să-și facă auzită vocea la școală și în comunitățile lor. EE îi ajută pe profesori să-și îmbogățească propriile cunoștințe de mediu și să-și perfecționeze abilitățile de predare.

Implementarea educației ecologice în procesul educațional aduce numeroase beneficii atât tinerilor, cât și profesorilor, școlilor, comunităților. Totodată, cunoașterea acestor beneficii vă poate spori încrederea și motivația de a incorpora EE în curriculumul dumneavoastră.

Vitalii COICA,
director adjunct
instruire practică,
grad didactic superior,
Colegiul de Ecologie din
Chișinău

Grădinița din Țigănești – cu un nou teren de joacă

O altă instituție preșcolară din același raion, și anume cea din satul Țigănești, a fost amenajată cu un nou teren de joacă, grație Programului „Satul european”, prin care s-au investit în jur de 257 mii de lei (aproximativ 13 mii de euro). Datorită acestui suport financiar, au fost achiziționate trei nisipare, un complex de joacă, șase bănci pentru copii, trei leagăne, trei figurine de arc și mai multe jucării.

Banii necesari au fost alocați din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală. Ținem să specificăm că raionul Strășeni beneficiază de 25 de proiecte în cadrul Programului „Satul european”, valoarea totală a acestora fiind de 83 mln de lei.

Reporter UPp

(Continuare din pag. 6)

neînțelegeri, nici amintiri neplăcute să nu mai avem din cauza luptelor, să fie, pur și simplu, PACE!

Anatolie TĂRÎȚĂ,
elev în clasa a VI-a „C”

Vecinii noștri, ucrainenii, trăiesc o adevărată dramă, trec printr-un război teribil, care, se pare, nu mai are sfârșit. Nimeni nu a crezut că va mai fi actual acest cuvânt oribil – „război”.

Pacea este opusul războiului, pacea este liniștea în care ar trebui să trăim, să învățăm, să ne bucurăm de copilărie. Simbolul păcii este porumbelul alb, cu o crenguță de măsline: el aduce vești bune, aduce fericire după o perioadă grea.

Părinții mei spun că bunicii lor au trăit pe timp de război, iar, când a venit pacea, ei au simțit o ușurare imensă, o libertate de care s-au bucurat nespus de mult. În concluzie, cred că pentru pacea noastră trebuie să muncim mult și bine! Să nu uităm nicicând: cuvântul **Pace** este întipărit în adâncul sufletului nostru! Să fie Pace pe Pământ!

Angel VANGHELI,
elev în clasa a VIII-a „B”

Pace! E una dintre cele mai arzătoare probleme ale secolului XXI. Pacea ce se cere întronată, la momentul actual, în lumea întreagă.

Moldova, țara mea, ești fondată de cel mai viteaz domnitor! A preluat acel nume ce-l purta neînfricată Molda, despre care ne povestesc, în nenumărate legende, strămoșii noștri. Moldova, țărișoara aceasta atât de mică, e locuită de oameni muncitori, dornici de a o face prosperă.

E început de an. Fulgii ce cad încetșor acoperă pământul cu plapuma lor pufoasă. Va fi un an mănos. Dacă nimeni nu ar zdruncina liniștea și pacea... Plugarii se pregătesc de sezon, așteptând cu nerăbdare sosirea primăverii.

A venit frigul, dar lumea are ce lucra. Mișună toți într-o parte și alta, fără frică. Cerul e senin, pământul doarme în liniște. Dar ce-i în Ucraina?! Pe pământul ei, dornic de pace, domnește foamea, frigul și moartea.

Suntem alături de copiii din Ucraina, le întindem mâna ca unui frate adevărat și-i asigurăm că pacea răvnită, visată de ei, va triumfa. Ea va întoarce liniștea și speranța în sufletul lor, în viața lor.

Vrem liniște și pace pe întreg globul pământesc. Pentru totdeauna să muțască gurile de tun. Aceasta e dorința oamenilor de bună-credință.

(Continuare în numărul următor)

Kusanone: Japonia a asigurat renovarea unei grădinițe din Sireți

Instituția de educație timpurie din satul Sireți, Strășeni, a fost renovată cu sprijinul Guvernului Japoniei, în cadrul Programului „Kusanone”. Astfel, grantul în mărime de 64 938 de dolari SUA a fost utilizat de către Primăria localității pentru renovarea acoperișului, sistemului de ventilație, instalarea unei scări de incendiu, aplicarea pavajului, procurarea mobilierului și a echipamentului pentru spălătorie.

Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Japoniei în Republica Moldova, Excelența Sa Yamada Yoichiro, în cadrul ceremoniei de finalizare a Proiectului de îmbunătățire a mediului de învățământ la grădinița

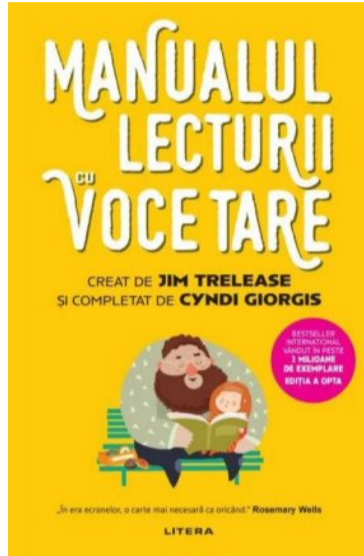
nr. 1 din Sireți, a subliniat că asemenea instituții „sunt locul în care copiii fac cunoștință pentru prima dată cu societatea din afara familiei lor. Impactul lor asupra dezvoltării copiilor este de lungă durată, iar Japonia ajută școlile și grădinițele din întreaga lume pentru a fi întreținute în condiții bune prin intermediul unor granturi la scară mică. Sunt fericiți că un astfel de proiect a fost implementat în grădinița dumneavoastră.”

Proiectul a contribuit la crearea unor condiții optime de educație pentru 130 de copii, 28 de educatori și personalul tehnic al grădiniței. La evenimentul festiv au mai participat: primarul satului Sireți, Leonid Boaghi; șefa Direcției Generale Educație și cultură Strășeni, Lucia Caciuc-Roșioru; deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, Angela Munteanu-Pojoga, precum și administrația și copiii din grădiniță.

Programul de granturi pentru securitate umană „Kusanone” a fost lansat în R. Moldova în anul 2008. Până în prezent, Japonia a oferit finanțare nerambursabilă în sumă de 6,8 milioane de USD pentru 81 de proiecte în domeniile educație, sănătate și utilitate publică.

/Recomandare de lectură/

Manualul Lecturii Cu Voce Tare

Ziua internațională a cititului împreună (WORLD READ ALOUD DAY (WRAD) a fost inițiată de LitWorld, o organizație nonprofit a cărei misiune este de a aduce copiii împreună și a consolida comunitățile prin puterea poveștilor. Fondată în 2007, este sărbătorită tradițional în fiecare an pe 1 februarie.

LitWorld colaborează cu parteneri naționali și internaționali pentru a se asigura că tinerii, copiii, adulții din întreaga lume pot experimenta bucuria și puterea de transformare a lecturii, scrisului și povestirii. Mișcarea este bazată pe convingerea că *alfabetizarea este un drept universal al omului.*

O recomandare editorială pentru „Ziua mondială a cititului cu voce tare” este **Manualul lecturii cu voce tare** (Jim Trelease; trad. de Ioana Diaconu. Chișinău: „Litera”, 2022) editat într-o ediție nouă, revăzută și completată, pentru o nouă generație de cititori.

Încă de la prima sa apariție, în 1982, lucrarea lui Jim Trelease a atras milioane de părinți și de educatori dornici să cultive și să dezvolte copiii imaginația și limbajul, pentru a deveni cititori pasionați.

Ediția a opta a *Manualului lecturii cu voce tare*, completată de Cyndi Giorgis, aduce în discuție beneficiile și importanța lecturii cu voce tare pentru o nouă generație de copii. Prin intermediul experimentelor povestite de autor, documentate cu cele mai noi cercetări științifice și exemplificate printr-o bibliografie atent selectată, manualul oferă tehnici și strategii, care să-i ajute pe copii, indiferent de mediul social sau de abilitățile personale, să descopere plăcerea lecturii și să-i îndrumeze pentru a deveni cititori pe viață.

Despre autorii manualului:

Înainte de a se retrage din circuitul lecturii, în 2008, **Jim Trelease** s-a preocupat, timp de 30 de ani, discutând cu părinții, profesorii și librarii despre educația copiilor, despre literatură și despre *impactul* multimediei asupra cărților tipărite.

Absolvent al Universității, **Treleasa** a fost un artist premiat și scriitor springfield.

Cyndi Giorgis, profesor de literatură pentru copii și adolescenți, promovează, la Arizona St. University, importanța și impactul lecturii cu

voce tare. Acesta a prezidat și a făcut parte din numeroase comitete de cercetare a unor premii literare.

Ce spun criticii despre „Manualul Lecturii Cu Voce Tare”?

„Această carte vorbește despre mai mult decât cititul cu voce tare. Vorbește despre timpul pe care părinții, profesorii și copiii îl folosesc împreună într-o manieră iubitoare și folositoare”.

(The Washington Post)

„Acum, în era ecranelor, această carte este mai necesară ca oricând”.

(Rosemary Wells, autor)

„Antrenantă și plină de inspirație... bravo pentru Trelease! Îi îndemn pe toți cei care se preocupă de literație, indiferent dacă sunt părinți sau nu, să citească această carte”.

(Los Angeles Herald Examiner)

În 1983, Departamentul pentru Educație al SUA a înființat o *Comisie pentru Lectură*, care să realizeze rezultatele școlare, pentru că aproape totul din programa școlară depindea de citit. Consensusul general a fost că lectura se află la baza fie a problemei, fie a soluției, în ceea ce privește declinul rezultatelor la teste.

Doi ani comisia a analizat mii de proiecte de cercetare derulate în ultimii 25 de ani și, în 1985, a publicat *raportul* intitulat *Becoming a Nation of Readers (Să devenim o națiune de cititori)*.

Printre cele mai importante constatări, două enunțuri simple ajungeau la concluzii lipsite de echivoc:

- *Cea mai importantă activitate individuală*, pentru însușirea cunoștințelor necesare succesului ulterior în domeniul lecturii, este *să le citim cu voce tare copiilor*: „Este o practică ce ar trebui continuată pe toată perioada școlarizării”.

Comisia a găsit *dovezi concludente* care arată fără drept de apel că *lectura cu voce tare* ar trebui practică *nu doar în familie, ci și în clasă*.

Formulând-o așa cum au făcut-o „*cea mai importantă activitate individuală*”, experții susțineau că *lectura cu voce tare* este mai importantă decât toate aspectele, temele pentru acasă, fișele de lectură și cartonașele cu desene și litere.

Una dintre cele mai ieftine, simple și vechi metode de predare era acum promovată ca un instrument mai bun decât oricare altul, acasă și în sala de clasă.

E interesant de observat cum concluziile unui studiu publicat acum mai bine de 30 de ani sunt valabile și astăzi.

Practic, Comisia pentru Lectură implora națiunea să facă un singur lucru: *să le citească copiilor*, preferabil din copilăria timpurie și, în mod clar, atunci când cresc mai mari atât la școală, cât și în afara școlii, pentru a *sădi în mintea lor germeii dorinței de a citi*.

Beneficiul Cititului Împreună Cu Voce Tare:

- Cititul Cu Voce Tare include facilitățile dezvoltării cognitive, socioemoționale și dezvoltării limbajului.
- Timpul consacrat citindu-i copilului tău, elevului întărește relația dintre părinte-copil, profesor-elev.
- Citirea este fundamentală, identificând informația necesară pentru activitate, informația se memorizează mai bine, contribuie la creșterea volumului vocabularului activ.
- Ne bucurăm cu o alternativă plăcută la modul tradițional de studiere.
- Marcăm un eveniment pentru suflet și minte - *Ziua internațională a cititului împreună (ZICÎ)*.
- Dobândim experiențe noi în căutarea informației.

Elizaveta GLOBALA,
bibliotecar principal,
BȘ UPS „ION CREANGĂ”

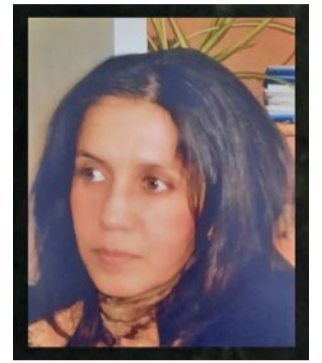
IN MEMORIAM

Pierdere umană și profesională irecuperabilă

Cu profundă durere și nemărginit regret, comunitatea academică a UPSC anunță că a trecut, subit, în lumea celor dreți distinsa noastră colegă, doctor conferențiar universitar Victoria BARAGA, cadru științifico-didactic al Catedrei de limbă și literatură română, Facultatea de Filologie și Istorie.

Născută în Chișinău, Victoria Baraga rămâne în amintirea noastră ca o fire creativă, sinceră, promotoare de adevăr științific și estetic, prin valorile literaturii române și universale. Mereu empatică, prietenoasă și cu mult bun-simț, regretata doctor conferențiar s-a afirmat deplin ca profesionistă și ca iubitoare de neam și prin cursurile fundamentale pe care le-a ținut la programele de formare a pedagogilor-filologi: Literatura universală, Literatura comparată, Bazele comparatisticii, Folclor și mitologie, Ion Creangă, Arta narativă, Poetica istorică etc.

Regretul comunității noastre este cu atât mai mare cu cât regretata Victoria Baraga a reprezentat o emanație a absolvenților eminenți ai Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, care, după încheierea studiilor, și-au valorificat

potențialul profesional tot în cadrul UPSC, de aici fiind recomandată pentru studiile de doctorat, pe care le-a realizat cu excelență la Universitatea din București. Tot cu excelență a activat ulterior la Catedra de limbă și literatură română, până când Dumnezeu a chemat-o în Patria Cerească.

În circumstanțele unei imense dureri, exprimăm sincere condoleanțe și compasiune fiicei Octavia, întregii familii, rudelor, colegilor și tuturor celor care au cunoscut-o și au apreciat-o.

Zbor lin și luminos
în Împărăția Cerurilor,
iubită colegă Victoria Baraga...

Tenisul moldovenesc, în plină afirmare

Tenismena din Republica Moldova, **Afina Botnaru**, care reprezintă Clubul Sportiv Vergilius Iași, a câștigat trofeul principal al Cupei Simba Invest, în categoria de vârstă Under-12. Turneul s-a desfășurat în perioada 21-27 ianuarie curent, la Suceava. Concursul face parte din circuitul Federației Românești de specialitate, disputându-se în balonul preso-static de la Complexul Sportiv „Unirea”. În faza grupelor, conaționala noastră a trecut de colegile ei din România, Teodora Diaconiță (cu un sec 6-0, 6-0), Sofia Tomescu (6-2, 6-1) și Eva Maria Roșioru (6-2, 7-5), ca în marea finală să se impună cu un simetric 6-3, 6-3 în fața unei alte reprezentante a gazdelor, Evelina Ioana Bichir.

Ilie Cazac, finalist la Open Antalya

La un alt turneu internațional de tenis, consacrat juniorilor – ITF J100 MTA Open din Antalya, Turcia –, compatriotul nostru Ilie Cazac a excelat în proba de dublu, în echipă cu sportivul din România, Gabriel Ghețu. Rând pe rând, ei i-au eliminat pe Mars Argun/Ege Mocan (ambii din Turcia, scor 6-2, 6-3), Yazid Lahjomri (Maroc)/Lorenzo Leti Messina (Italia, 5-7, 6-3, 10-8), Ivan Grețki/Jakub Smejcky (Cehia, 6-2, 7-5), Daniil Stepanov/Mohammad Alkotop (Iordania, 6-3, 7-5), favoriții numărul 2 ai turneului. În final, Ilie

și Gabriel au pierdut lupta disputată cu perechea alcătuită din Emirhan Bulut (Turcia) și Anas Mazdraški (Bulgaria): 3-6, 4-6.

Anastasia Josan, cea mai bună la Nitech Challenge

În noul an tenismena noastră Anastasia Josan, care are doar 8 anișori, s-a impus la turneul Nitech Challenge de la București, România. Ea a fost cea mai bună în categoria Verde, învingându-i în etapa grupelor pe Amalia Urcu (3-2), Ștefan Cornea (3-2) și Marc Andrei Militaru (3-0). După care, în semifinale, a obținut victoria în compania lui Sebastian Andrei Iliescu (3-1), ca în finală să-l depășească la limită pe un alt reprezentant al gazdelor, Marc Andrei Militaru (3-2). De asemenea, ea s-a clasat pe locul 2 la Super-Turneul Campionilor (categoria Orange), care întrunește în capitala României (la Pantelimon) cei mai buni jucători de vârstă mică din țară.

Mark Vainberg, din nou pe podiumul de premiere

Un prim succes în anul 2023 a obținut și sportivul nostru Mark Vainberg, câștigând turneul de categoria A - Cupa Politehnica, categoria de vârstă U-12, care a avut loc la București. În prezent el evoluează pentru CS Samtronic Constanța, pe traseul său competițional - în meciuri per total extrem de epuizante - înfrângând rezistența unor jucători de top din ratingul românesc: Nicholas Tănăsă (4-6, 6-0, 6-2), Nicholas Nicoară (6-2, 6-2), favoritul principal al turneului Robin Ivan (6-1, 2-6, 6-2), Ianis Ghiulea (6-0, 6-1), ca să-și aducă finala cu 6-2, 6-2 în fața lui Călin Munteanu, cap de serie nr.2.

Iulian BOGATU

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 9062.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu,

Silvia Țurcan

CORECTOR ▶ Elvira Țăgănaș-Pântea

MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>